

Zorginstituut Nederland
Ontwikkeling, Wetenschap &
Internationale Zaken

Willem Dudokhof 1
1112 ZA Diemen
Postbus 320
1110 AH Diemen
www.zorginstituutnederland.nl
info@zinl.nl

T +31 (0)20 797 85 55

Datum
10 augustus 2021

Onze referentie
2021015978

memo

Evaluatie GVS-adviezen Trimbow® en Trelegy Ellipta® en het gepast gebruik van inhalatiecorticosteroiden

Aanleiding evaluatie

In 2017 en 2018 heeft het Zorginstituut de GVS-adviezen over Trimbow® en Trelegy Ellipta® uitgebracht voor patiënten met matige tot ernstige COPD.^{1,2} Beide middelen behoren tot de eerste inhalatietherapieën waarin drie stoffen, namelijk LAMA, LABA en inhalatiecorticosteroiden (ICS), in één inhalator gecombineerd worden (=triple-therapie).³ Deze beschikbaarheid van triple therapie zou onnodig gebruik van één van de drie middelen kunnen stimuleren. De indicatie voor triple therapie betrof aanvankelijk alleen patiënten met matige tot ernstige COPD, maar inmiddels is er een verruiming van de indicatie en kunnen de middelen ook voor patiënten met ernstig astma voorgeschreven worden.

Het Zorginstituut onderzoekt of het aantal patiënten dat de combinatie "ICS plus LABA plus LAMA" (in alle mogelijke vormen) krijgt, is toegenomen sinds de introductie van de combinatiepreparaten Trimbow® en Trelegy®.

Gepast gebruik van ICS wordt hier expliciet benoemd, omdat reduceren van niet-gepast ICS gebruik, één van de verbeteracties is in het verbeter-signaleмент COPD van het programma Zinnige Zorg.⁴ Naar schatting gebruikt 60% van de COPD-patiënten ICS, terwijl bij slechts 25% een duidelijke medische indicatie bestaat voor deze ontstekingsremmende medicatie. Onterechte prescripties van ICS moeten voorkomen worden omdat dit kan leiden tot meerdere ernstige bijwerkingen en complicaties, waaronder een verhoogd risico op longontstekingen en longaanvallen, die al dan niet kunnen leiden tot ziekenhuisopnames.

Op [deze pagina](#) is meer informatie over de evaluatie te vinden.

---

¹ [GVS-advies Trimbow® \(aërosol combinatiepreparaat voor bepaalde groep patiënten met COPD\) | Advies | Zorginstituut Nederland](#)

N.B. er is ondertussen ook een 'dry powder device' (DPI), Trimbow nexthaler sinds 21-04-21.

² [GVS-advies Trelegy Ellipta® bij Chronic Obstructive Pulmonary Disease \(COPD\) | Advies | Zorginstituut Nederland](#)

³ LABA= langwerkend β2-sympathomimeticum; LAMA= langwerkend parasymphaticolyticum; ICS= inhalatiecorticosteroiden

⁴ [Zinnige Zorg - werkplan DECIDE | Publicatie | Zorginstituut Nederland](#)

Methode

Een uitgebreide beschrijving van de gebruikte methodiek staat in bijlage 1.

Zorginstituut Nederland
Ontwikkeling, Wetenschap &
Internationale Zaken

Resultaten eerste tussenmeting

In 2018 is het aantal COPD-patiënten dat ICS + LABA + LAMA gebruikt, zowel als afzonderlijke geneesmiddelen of als triple-therapie, iets gedaald ten opzichte van de jaren ervoor.

Datum
22 april 2021

Onze referentie
2021015978

Resultaten 2021

De resultaten van de meting die in het voorjaar van 2021 is uitgevoerd, zijn in lijn met de voorgaande meting. Het aantal gebruikers van LABA + LAMA + ICS, afzonderlijk of als triple therapie is licht afgenomen in de periode 2018-2020 (Tabel 1). In de tabel is zichtbaar dat het gebruik van Trimbrow en Trelegy weliswaar gestegen is in de periode 2018-2020 (eerste kolom), maar dit komt omdat de gebruikers van de drie losse componenten waarschijnlijk geswitcht zijn naar de combinatiepreparaten. Dit is te zien via een afname in de tweede kolom.

Tabel 1. Aantal gebruikers van LABA + LAMA + ICS, al dan niet via een triple-combinatie

Jaar	Aantal Trimbrow/Trelegy gebruikers	Aantal gebruikers van ICS + LABA + LAMA (geen Trimbrow/ Trelegy)	Totaal aantal gebruikers van ICS + LABA + LAMA, ongeacht toelieferingsvorm
2014	0	135.140	135.140
2015	0	136.406	136.406
2016	0	132.628	132.628
2017	0	131.244	131.244
2018	6.260	117.226	123.486
2019	21.758	106.156	127.914
2020	28.654	93.617	122.271

Interpretatie resultaten 2021

We zien een lichte afname in het aantal gebruikers van de combinatie ICS + LABA + LAMA (in alle mogelijke vormen). Er is ook een switch van patiënten die ICS + LABA + LAMA gebruiken naar Trimbrow en Trelegy. We hebben niet onderzocht welke COPD patiënten triple therapie krijgen voorgeschreven en hoe de switch in de praktijk wordt uitgevoerd. Met deze resultaten kan geen uitspraak worden gedaan over gepast gebruik, omdat we in de evaluatie niet hebben gekeken naar de indicaties voor het gebruik van ICS. Het gevaar schuilt er in dat patiënten die nog onterecht ICS gebruiken door de switch naar triple therapie later vrijwel onmogelijk de ICS therapie kunnen stoppen.

Deze evaluatie kijkt alleen of er onverwachte groei is in het aantal COPD patiënten dat Trimbrow/Trelegy gebruikt of ICS + LABA + LAMA, terwijl het verbeter signalement COPD het ICS gebruik wil reduceren. Hoewel dit verschillende doelen zijn, gaan ze wel hand in hand.

Bijlage 1 Methodiek beschrijving

Zorginstituut Nederland
Ontwikkeling, Wetenschap &
Internationale Zaken

In de GIP-database is per jaar gekeken welke patiënten triple-therapie (Trimbow en/of Trelegy), ICS, LABA en LAMA kregen. Het gebruik van een middel met een jaarlijkse hoeveelheid van minder dan 60 DDD kwalificeert niet als "gebruiker van dit middel". Het gaat hier dus alleen om relevant gebruik van deze middelen. Voor het identificeren van het geneesmiddelgebruik zijn de volgende ATC-codes gebruikt:

Datum
22 april 2021

Onze referentie
2021015978

Geneesmiddel	Preparaat moet één van deze ATC-codes bevatten
ICS	R03BA01, R03BA02, R03BA03, R03BA04, R03BA05, R03BA06, R03BA07, R03BA08, R03BA09, R03AK06, R03AK07, R03AK08, R03AK09, R03AK10, R03AK11, R03AK12, R03AK13, R03AK14
LABA	R03AC11, R03AC12, R03AC13, R03AC18, R03AC19, R03AK06, R03AK07, R03AK08, R03AK09, R03AK10, R03AK11, R03AK12, R03AK14, R03AL03, R03AL04, R03AL05, R03AL06, R03AL07, R03AL10
LAMA	R03BB02, R03BB04, R03BB05, R03BB06, R03BB07, R03BB08, R03BB54, R03AL03, R03AL04, R03AL05, R03AL06, R03AL07, R03AL10
Trimbow, Trelegy	R03AL08, R03AL09, R03AL11, R03AL12

Op grond hiervan ontstaan twee categorieën:

- Patiënten met minstens 60 DDD triple therapie
- Patiënten zonder minstens 60 DDD triple therapie, maar met minstens 60 DDD van elk van de drie componenten.

Met DIS-data voegen we de DBC-diagnosen astma en COPD toe aan de patiënten, om te zien bij welk van de diagnosen het medicatiegebruik zit. Voor het identificeren van COPD-zorgproducten is de DBC 0322-1241 benut, voor astma de DBC's 0322-1201, 0316-3202 en 0316-7706. Voor het identificeren van COPD-ketenzorg in de eerste lijn (wat overigens niet alle COPD-patiënten in 1e lijn identificeert) zijn de volgende declaratiecodes gebruikt: 11603, 13031, 30133, 40021. Voor astma-ketenzorg zijn de codes 11606, 11626 gebruikt.